

Voorstel integrale preventie en repressie aanpak plegers criminaliteit en (drugs)overlast etnisch gerelateerd (Antillianen aanpak vanuit zorg en veiligheid)

Aanleiding

Leeuwarden is één van de 22 gemeenten in Nederland waar relatief veel Antilliaanse Nederlanders wonen. Sinds de afschaffing van de zogeheten bijdrageregeling Antillianengemeenten, in 2011, krijgt Leeuwarden geen financiële steun meer van het Rijk voor een gerichte doelgroepenaanpak. In november 2014 is de motie aanpak druggerelateerde criminaliteit en overlast vastgesteld en is vervolgens deels uitgewerkt. Bij de laatste college onderhandelingen is het voorstel voor een totale integrale (preventieve) aanpak niet opgenomen. De ketenaanpak is deels wel verder ontwikkeld in het Taskforce binnen het Veiligheidshuis Fryslân (VHF), een kleine kerngroep die, zodra er problemen zijn rondom een persoon, er direct op afgaat. Er is in 2018 een door de driehoek vastgestelde visie document opgesteld voor de verdere aanpak op deze doelgroep vanuit de Taskforce. Nog steeds is er sprake van een behoorlijke aanwezigheid van (drugs) overlast gevende etnisch gerelateerde groepen, die ook vertegenwoordig zijn de criminaliteit, waar gezien de etnische afkomst een specifieke brede integrale aanpak voor benodigd is met de daarbij behorende (financiële) middelen.

Beeld problematiek

Een kleine groep Antilliaanse Nederlanders in Leeuwarden zorgt voor toenemende problemen. Die problemen uit zich in drugshandel, berovingen en een (dreigende) strijd tussen drugsbendes. Er is daarbij veelal sprake van wapenbezit. Dit leidt tot een gevoel van onveiligheid in de stad. Daarnaast is er onder Antilliaanse Nederlanders ook een hardnekkige sociale problematiek: uitkeringsafhankelijkheid, opvoedingsproblematiek, tienerzwangerschappen en voortijdig schoolverlaten. De (financiële) lasten voor de samenleving zijn daarmee hoog. De toename van de instroom van “kansloze Antillianen” uit de Nederlandse Antillen en met name ook uit Rotterdam in de laatste jaren baart zorgen. Hierdoor neemt de problematiek met deze doelgroep alleen maar toe. De vele meldingen van huiselijk geweld, winkeldiefstallen, het dealen in harddrugs, het vuurwapenbezit en de schietincidenten nopen tot actie.

Doel

Onderzoek heeft uitgewezen dat de geschetste problematiek aangepakt kan worden mits dit **structureel, multidisciplinair en langdurig** gebeurt. Anders wordt dezelfde fout als in het verleden gemaakt; een ad-hoc aanpak die na een te korte periode wordt opgeheven, levert niet het door de raad gewenste resultaat op.

De (jonge generaties) Antilliaanse Nederlanders moeten vanaf het begin een ander perspectief krijgen en andere kansen leren pakken: een fors aangezet tweesporenbeleid van preventie en repressie. Preventie waar mogelijk, repressie waar het moet. Waar mogelijk of gewenst wordt ook ingezet op remigratie: vrijwillige terugkeer naar het Caribische deel van Nederland.

Aanpak

In antwoord op een in 2014 door de raad aangenomen motie waarin gevraagd wordt om een integrale aanpak, is een plan van aanpak geformuleerd vanuit het Veiligheidsdomein en het Sociaal Domein. Het plan van aanpak zet in op een fors aangezet tweesporenbeleid van preventie en repressie, bovenop de aanpak die we in Leeuwarden al hebben voor sociaaleconomische en veiligheidsproblematiek. De domeinen veiligheid en sociaal worden, meer dan voorheen, met elkaar verbonden.

De nadruk ligt m.n. op preventie. De plan van aanpak beoogt dat de jongere generaties andere kansen gaan pakken. Ook voor de Antilliaanse Nederlanders moet het gewoon worden dat ze school afmaken, op legale wijze geld verdienen en verantwoordelijkheid nemen voor de opvoeding van kinderen. Tegelijkertijd wordt zwaarder ingezet op repressie, om hen die hun leven niet willen beteren, lastig te maken.

Financiën

Gezien de complexe problematiek is structureel € 150,000- nodig om de onderstaande onderdelen preventie, remigratie en repressie in samenhang en langdurig (minimaal 10 jaar) uit te voeren:

MAATREGELEN/AANPAK PROBLEMEN ANTILLIAANSE NEDERLANDERS	EXTRA INZET	KOSTEN OP JAARBASIS
1. DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING LOKAAL EN INTENSIVERING SAMENWERKING (INTERN, LOKAAL, REGIONAAL EN LANDELIJK)	Specifieke deskundigheid op het gebied van Antilliaanse Nederlanders bevorderen bij alle betrokken geledingen/partners. Deelnemers worden getraind in effectieve aanpak van de doelgroep. De samenwerking met alle interne, lokale, regionale en landelijke partners versterken om te komen tot een sluitende ketenaanpak. In beide onderdelen moet blijvend op worden geïnvesteerd gezien de weerbarstige materie en werkveld op dit vraagstuk.	Inzet fte: € 70.000,- budgettair neutraal via Veiligheidshuis; Kosten training en versterker samenwerking € 15.000,-
2. INDIVIDUELE EN GEZINSONDERSTEUNING	1 fte specifieke deskundigheid Antilliaanse Nederlanders, inzetten bij Amaryllis. Toeleiding naar hulpverlening (o.a. jonge moeders OJO) en participatie/activiteiten in de wijk	€ 70.000,-
3. ONDERSTEUNING JONGE OUDERS	Meer ondersteuning voor tienermoeders en jonge vaders; seksuele voorlichting op alle vmbo- en vo-scholen. Betreft zowel Antilliaanse moeders als Nederlandse moeders met kinderen van Antilliaanse vader(s)	Taak en financiële middelen voor het OJO 2019-2022 € 300.000,- dekking uit bestaand budget. Voor intensivering aanpak richting genoemde doelgroep € 20.000,-
4. STIMULEREN OUDERBETROKKENHEID	Overleg met IKC-coördinatoren over manieren om de betrokkenheid van Antilliaans-Nederlandse ouders te stimuleren	Dekking uit bestaand budget IKC (in kind)
5. VERGROTEN WEERBAARHEID	Training van vrijwilligers en bevorderen inzet van intensieve weerbaarheidsprogramma's op scholen	€ 10.000
6. INZET SUPER WOMAN-METHODIEK	Vergroten deelname van Antilliaanse meiden aan het programma Super Woman	€ 10.000
7. BETERE SEKSUELE VOORLICHTING OP SCHOLEN	Thema en aanbod van de Werkgroep Jeugd en seksualiteit extra onder de aandacht brengen van scholen	Dekking uit bestaand budget (in kind)
8. INTENSIVERING SCHOOL ALS WERKPLAATS/ VINDPLAATS	Deskundigheidsbevordering van de betrokken medewerkers in het omgaan met de doelgroep	Zie maatregel 1
9. INZET OP REMIGRATIE	Vroegtijdig begeleiden en ondersteunen van Antilliaanse Nederlanders om te remigreren naar Caribisch Nederland en daar een goed bestaan op te	€ 10.000 p.p. voor vliegticket en begeleiding. Dekken uit escalatie pot.

	bouwen. Dit is zeer incidenteel op jaarbasis met hooguit 1 à 2 op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren. Betere voorlichting in het Caribische gebied over kansen en perspectief voor jongeren in Nederland	
10. QUICK WINS DOOR STRENGERE HANDHAVING	Repressieve maatregelen ter voorkoming van problemen	Dekking uit bestaand budget Sociale zaken (in kind)
11. INTENSIVEREN TASKFORCE AANPAK ANTILLIAANSE NEDERLANDERS EN INTENSIVERING TOP 12-OVERLEG VEILIGHEIDSHUIS	Taskforce Aanpak Antillianen onder regie van het Veiligheidshuis die bij problemen direct ingrijpt. Repressie en handhaving staat meer centraal dan preventie. Intensivering van de aanpak en aanscherpen van randvoorwaarden	€ 25.000
12. COORDINATIE ANTILLIANENAANPAK GEMEENTE	Ambtelijke uren	€ 20.000 (dekking veiligheidsbudget)
Benodigde structurele dekking		€ 150.000,-

Rol overheid

De gemeente heeft een belangrijke rol als regisseur over de keten en het verbinden van de verschillende in te zetten interventies. Daarbij is de gemeente tegelijkertijd een netwerkpartner.

Huidig beleid

Er is op dit moment geen specifiek Antillianenbeleid (afschaffen doelgroepenbeleid). Een apart beleid is niet nodig, maar inzetten binnen regulier beleid op extra interventies, een specifieke aanpakopgave richting de doelgroep is wel nodig.

Partners

Amaryllis/Wellzo, IKC/basisonderwijs, voorgezet onderwijs, Veiligheidshuis, politie, OM, Sociale zaken, werkgevers, Jeugdzorg, Regiecentrum

Schaalniveau

Primair lokaal, maar overleg en samenwerking in noordelijke en landelijk verband met het rijk zal ook nodig zijn.

Legacy

Antillianen zijn inwoners van onze stad en kunnen/moeten gelijk als andere Leeuwarders profiteren van de doelstellingen die vanuit de legacy gesteld zijn. De legacy zit op empowerment, doorbreken van armoedeproblematiek, verbeteren onderwijspositie en daarmee kansen op de arbeidsmarkt. Maar ook diversiteit en integratie van deze groep Nederlanders die zich vaak niet thuis voelt in Nederland.

Tijdshorizon

De interventies zijn deels incidenteel maar voornamelijk structureel. Een effectieve aanpak kenmerkt zich door een langdurige en specifieke aanpak en gericht op het verbeteren van de positie van de toekomstige generaties. Onderzoek toont dit aan. Er zijn vele lessons to learn en dan m.n. in het structureel investeren op een aanpak. De sociale problematiek is dusdanig groot dat een langdurige preventieve aanpak op termijn zich laat vertalen in minder kosten en minder repressie en meer veiligheid.